

agere, ubi & hospitis conjux puerpera, duro incumbat scamno, & tertio aut quarto puerperii die, gravissimos & domi & foris sustineat labores. Nullus in tota hac urbe lectorum usus. Imo molliter cubare vitio datur. multum est, si ditiores utantur scamno ursina tantum pelle contexto. Nec melior aut civilior nobilitate praestantium conditio est, nisi quod praestantior vestitu, multoque argento & auro, quo onusti, depictique incedunt, nobilitatem suam ostendent. Cives, uxores suas splendidius vestiri gaudent: vilissimus rusticorum omnium, ejusdemque coloris ac formae est habitus. Nulla in ampla hac urbe sunt xenodochia, nulla paupertate afflictis assignata loca, ubi misericordiae refoveantur operibus. Medone, vino adusto, aut crassiore cerevisia temulenti ac madidi rixantur ac litigant, mutuis sese vulneribus conficiunt, & immaniter verberant. Si occidant extraneum, capitale non est, sed decem ac sex daleris vitam redimunt. Secus, si Lituanum interimant. tunc namque, si homicidam fuga elabi contingat, propinqui ac cognati occisi cadaver aromatibus condiunt, ut inhumatum conservari queat, quo, si homicidam elapsum capi contingat, exanimus ipsi corpus exhibeant, alioqui mortis supplicium ab illo sumi non potest. Si autem quempiam occisum, ante captum homicidam, sepeliri contingat, capitale non est, nec pecuniaria etiam multa punitur id factum, sed patrator facinoris captus, virgis caeditur. In suburbis ut plurimum habitant cultores agrorum, aurigae, & bajuli, quorum opera hyeme mercatores utuntur, ut carpentis suis vicina in loca avehantur. neque enim alio, quam hyemali tempore ad hanc urbem accessus vel recessus patet, eo quod universa Lituania paludibus impedita sit, ac sylvis horrida, hyeme autem paludibus ac stagnis alta glacie concretis, niveque superinfusa, pervia sunt, non trita & usitata, sed quae siderum usus suppeditaverit, itinera. lumenta autem, quorum opera utuntur, eadem sunt, quae aurigae, feritate, robusta. Illi pane utuntur tetro & vili, & saxum

aut scamnum aliquod, pulvilli loco, deligunt. Haec stramentorum usum ignorant. defatigata vestitum & nive contextum in nemus abiguntur, ubi ungula ad abditum nive pabulum, viam sibi & aditum parant. Religionem in hac urbe Pontificiam profitentur. Missam in templis magna devotione audiunt. ubi Sacerdotem ante velum extensum, sacris operantem observant, quod quidem velum ubi quandoque revolvitur, dictu mirum, quanta devotione non pectora solum, sed & ora contundant. Quibus nocte praecedenti matrimonii vel concubitus illiciti usus fuit, illi religione commoti, eo die non ingrediuntur ecclesiam, sed foris subsistentes in porticu, per factum in muro foramen, sacrificantem conspiciunt. Atque tanto rigore eam consuetudinem observant, ut hac religione adolescentuli lascivientes, & constupratae cognoscantur juvenulae. Frequentes habent certis temporibus stationes & peripherias sanctorum, quibus S. S. Pauli & Nicolai, quem unice venerantur & colunt, imagines circumferunt. populus vero in ejusmodi Processionibus frequens crepidas, aut par calceorum in capitibus gestant, quo summam sese nobilibus servitutem debere profitentur. Viliores habent calceos plebei, ditiores vero auro & serico ornatos. Cum morte, a servitute hac dura, qua ipsi tamen se miseros nesciunt, liberantur, bene vestiti & nummis tanquam viatico instructi, sepulturae mandantur, cum literis abs cognatis, & his, quibus in vita chari fuerunt, ad D. Petrum conscriptis, quibus ipsi, tanquam janitori caeli, commendantur, ut facilis ad coelestia gaudia cognatis suis defunctis pateat aditus. Has & pleraeque alias superstitiones, etiamnum Christiana religione imbuti, observant, ut mirum non sit, priscis ipsos temporibus, serpentem, solem, malleos & ignem, pro diis penatibus coluisse & adorasse.

Quia vero ad Ducatum Lituaniae pertinet Episcopatus Samogitienensis, Samogitiae brevem descriptionem subjungemus.

S A M O G I T I A.

SAMOGITIA regio satis ampla, proxima Lituaniae, a Septentrione Livoniae contemina est, marique Balteo sive Germanico ab Occidente, nonnihil in Septentrionem reflectendo adjacet: Prussiam quoque in vicinia habet. Nullo castro munito insignis est, civitates tamen in ea, cum pagis tam Regiae quam nobilium, complures sunt. Huic regioni praefectus, sive Capitaneus supremus, a Rege Poloniae, magno Duce Lituaniae, praepositus, neque temere is nisi gravissimas ob causas officio movetur, sed quoad vivit perpetuo manet. Episcopum habet

Romanae obedientiae. Agrestis turba in humilibus casis, iisque oblongioribus, vitam ducit, in quibus ignis in medio accensus ardet, ad ignem vero paterfamilias cum domesticis servisque sedet, jumenta quoque & totam suppellectilem domesticam cernit. Solent enim sub eodem quo ipsi habitant tecto, sine ullo interstitio pecora habere. Majores eorundem cornibus animalium, urorum videlicet, pro poculis utuntur. Audaces sunt & strenui homines, & ad bellum prompti, lorice aliisque plurimis armis, praecipue autem cuspede venatorum, utuntur. Equos adeo parvos habent,